

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПИРОТ

Ул. Кеј бб, 18300 Пирот

www.zzjzpirot.org.rs

Тел: (010) 343-994 • Телефакс: (010) 343-994 • Жиро рачун 840-106661-51; 840-106667-33 Управа за трезор Пирот
Матични број: 07414285 • ПИБ: 100187831 • Електронска пошта: zzzzpi@mts.rs

број 239
датум 20.01.2021.

САОПШТЕЊЕ ЗА МЕДИЈЕ

**Европска недеља превенције рака грлића материце
(18. јануар – 24. јануар 2021. године)**

**„БОЉЕ СПРЕЧИТИ НЕГО ЛЕЧИТИ - РЕДОВНОМ КОНТРОЛОМ
ПОБЕДИЋЕМО КАРЦИНОМ ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ”**

Слоган је 15. Европске недеље превенције рака грлића материце. Обележава се од 18. до 24. јануара 2021. године по петнаести пут у Р Србији (прва Европска недеља обележена је 2007.г.) у циљу подизања свести жена о раку грлића материце и начинима превенције.

Овом недељом преносимо поруку о значају доступних мера превенције у нашој земљи, у циљу спречавања оболевања и умирања од рака грлића материце. Основна порука свим женама је да је **рак грлића материце малигна болест која се може спречити**. У овој недељи треба покренути жене да размишљају о свом репродуктивном здрављу, и да у току године одвоје дан када ће посетити свог лекара и искористити неки од доступних превентивних прегледа.

На основу процена Међународне агенције за истраживање рака (IARC) за 2018. годину Србија се налази у групи земаља са високим стопама оболевања и умирања у Европи. Када је реч о **оболевању** од рака грлића материце, Србија се, после Летоније, Босне и Херцеговине, Естоније и Молдавије налази **на петом месту у Европи**. Такође, наша земља се **и по умирању** од ове врсте рака код жена налази **на петом месту** у Европи, после Румуније, Молдавије, Бугарске и Литваније. Према подацима Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, током 2018. године регистровано је 1057 новооболелих жена од рака грлића материце и 427 жена је у Србији умрло од ове врсте рака.

У пиротском округу у 2018. години регистровано је 11 новооболелих жена а умрло је 5 жена, у 2017. регистровано је 11 новооболелих жена а умрла је 1 жена, у 2016. регистровано је 16 новооболелих жена а умрле су 3 жене, у 2015.г. регистровано је 12 новооболелих жена, а умрла је 1 жена, у 2014.г. оболело је 9 жена, у 2013. оболело је 7.

Светска здравствена организација као приоритет препоручује примену исплативих интервенција за превенцију и контролу рака грлића материце како би се постигла елиминација ове болести. То подразумева свеобухватни приступ овој болести: **вакцинацију против хуманог папилома вируса (ХПВ), скрининг односно рано откривање и лечење свих форми лезија, као и палијативно збрињавање жена које болују од ове болести у смислу активне и свеобухватне бриге која подразумева контролу симптома болести, психолошку, социјалну и духовну подршку.**

С обзиром на актуелну епидемиолошку ситуацију у земљи, препорука је да се током Европске недеље планиране активности реализују путем друштвених мрежа или онлајн. У оквиру Недеље превенције рака грлића материце у Србији ће се у периоду од 18. јануара до 24. јануара 2021. године спровести бројне активности које координише и организује Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“.

У Пиротском округу, у општини Пирот од 2014. године ради се **организовани скрининг рака грлића материце**. Први круг у оквиру трогодишњег циклуса је започет почетком 2014. године у Дому здравља Пирот. У 2020. је започет организовани скрининг у ДЗ Бабушница, Бела Паланка и ДЗ Димитровград, али због епидемије Ковид-19 је реализован мали број ПАП тестова.

Резултати организованог скрининга у 2020.г.:

У Пиротском округу већ годинама су ниске стопе морталитета од рака грлића материце, што говори о дугогодишњем одличном раду служби за гинекологију у домовима здравља као и гинеколошком одељењу Опште болнице Пирот.

Циљну групу за спровођење организованог скрининга рака грлића материце чине жене узраста 25 –64. године.

У Дому здравља Пирот у Служби за здравствену заштиту жена у 2020.години спроводио се организовани скрининг рака грлића (прва година трећег циклуса): са подручја општине Пирот у 2020. позвано је на преглед 6105 жена животне доби од 25 до 64 године, а планирано је да се прегледа 2500 жена. Одазвало се 1885 жена што чини 75,4% од планираних 2500 прегледа. Код жена које су се јавиле на преглед урађен је ПАП тест. Од 1885 ПАП тестова, 1824 (96%) жена је са негативним тј. добрим налазом, а код 61 жене је позитиван налаз. Допунске дијагностичке процедуре спроведене су код 61 жене (колпоскопије, биопсије...) и код 19 жена је доказане преканцерозне промене, а код **једне жене рак грлића.**

Начелник Центра за контролу
и превенцију болести
др Радмила Зец

ДИРЕКТОР
ЗАВОДА ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПИРОТ
др Елизабета Алексић